

V SIMPOSI INTERNACIONAL DELS FOCS FESTIUS DE LA MEDITERRÀNIA

La festa, el dimoni i el foc

22, 23 i 24 d'octubre de 2021 a Mallorca

Àmbit 1. Les identitats del dimoni.
Les mil cares del dimoni

Àmbit 2. El dimoni en el seu context.
El dimoni en el seu infern

Comunicacions de temàtica lliure

www.irmu.org/news/3327

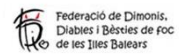
Organització:

Amb el suport de:

Amb la col·laboració de:

Divendres 22 d'octubre

Teatre Mar i Terra (C/ Sant Magí, 89-Palma)

19.00 h - Recepció dels participants.

20.00 h - Acte oficial d'inauguració.

20.30 h - Conferència marc: "Del dimoni cucarell a les colles de dimonis i els correfocs. La persistència d'una tradició festiva". **Andreu Ramis**, president del Consell Assessor del Patrimoni Cultural Immaterial de les Illes Balears.

21.30 h - Sopar i visita a l'exposició "Mil dimonis. Un recorregut per la devoció dimoniera de Mallorca", a l'Arxiu del Regne de Mallorca (C/ de Ramon Llull, 3-Palma).

Dissabte 23 d'octubre

Teatre Mar i Terra (C/ de Sant Magí, 89 - Palma)

9.00 h - Acreditacions.

Àmbit 1: Les identitats del dimoni. Les mil cares del dimoni

9.30 h - Ponència 1: "Al dimoni amb el patrimoni! Les implicacions capitalistes de la domesticació i de la patrimonialització del dimoni festiu a Mallorca". **Francesc Alemany Sureda** (Universitat del País Basc - UPV/EHU).

10.00 h - Ponència 2: "El dimoni de les festes tradicionals de Mallorca. Una classificació aproximada". **Gabriel Mayol** (historiador).

Comunicacions àmbit 1:

10.30 h - "El dimoni com a Gran Patró La figura del dimoni en l'imaginari col·lectiu de Badalona". **Marc Abril Sabater** (Xitxarra. Grup d'Estudis de la Festa).

10.40 h - "L'Atzeries entre el mite i la realitat". **Josep Maria Contel i Ruiz** (Taller d'Història de Gràcia Centre d'Estudis).

10.50 h - "El Dimoni de ses Arenes de s'Arenal, Mallorca: entre la percepció del entorno y la identificació cultural". **Omar Trujillo Hernández** (Escuela de Posgrado en Ciencias Sociales y Humanidades de la Universidad de Heidelberg (HGGS) Heidelberg Universität).

11.00 h - "Las tentaciones y las persecuciones de los demonios". **Loris Romano** (delegado Regione Puglia-TPP / rete dei fuochi di Puglia, Italia).

11.10 h - “D’un dimoni a set dimonis i un munt de dimoniets. L’evolució de la figura del dimoni a la Festa de Sant Antoni de Mas de Barberans”. **Ajuntament de Mas de Barberans**.

11.20 h - “La música del dimoni a les rondalles mallorquines: instruments enigmàtics, inferns sons i balls de bruixes”. **Francesc Vicens Vidal** (CESAG – UP.Comillas; Universitat de les Illes Balears).

11.30 h - Pausa.

Àmbit 2: El dimoni en el seu context. El dimoni en el seu infern

12.00 h - Ponència 1: “La festa és del dimoni”. **Salvador Palomar** (Carrutxa. Centre de Recerca i Difusió del Patrimoni i la Memòria Històrica).

12.30 h - Ponència 2: “Les festes populars: un bastió del poder masculí”. **Verònica Gisbert** (Universitat de València).

13.00 h - Comunicacions Àmbit 2

13.00 h - “Un pont entre el cel i la terra. Anàlisi simbòlic del Pont del Diable en el folklore catalano-balear”. **Iván Sánchez-Moreno i Alicia Fernández-Martínez** (Grup d’Història de Nou Barris, Barcelona).

13.10 h - “La festa de l’Aleï-aleï: foc i infants a Capdepera el dissabte de Nadal”, **Joana Colom Brunet, Pere Cortada Obrador, Marigerma Melis Melis i Pere Orpí Ferrer** (Associació Cultural Cap Vermell - Obreria de l’Esperança de Capdepera).

13.20 h - “Les dones vencen el dimoni a les rondalles mallorquines d’Antoni M. Alcover”. **M. Magdalena Gelabert i Miró** (Grup d’Estudis Etnopoètics (IEC) - Universitat de les Illes Balears).

13.30 h - “Les identitats contemporànies del dimoni: i ara compareixen les dimònies!”. **Bàrbara Duran Bordoy** (Grup d’Estudis Etnopoètics (IEC) - Universitat de les Illes Balears).

13.40 h - La interrelació entre els dimonis de foc i els dimonis tradicionals”. **Miquel Àngel Tortell** (Federació de Dimonis, Diables, Bruixes i Bèsties de Foc de les Illes Balears).

13.50 h - “Inventari actualitzat de les colles de dimonis i bruixes de foc”. **Miquel Caimari** (Federació de Dimonis, Diables, Bruixes i Bèsties de Foc de les Illes Balears).

14.00 h - Debat

14.30 h - Dinar

Comunicacions Àmbit 3

16.00 h - “El dimoni sempre torna: una proposta de treball de rondalles de Badalona”. **Anna Martín Ramírez** (mestra, col·laboradora de Xitxarra, Grup d'Estudis de la Festa).

16.10 h - “El Ball de Diables de Sabadell: foc i versots”. **Josep Alavedra Bosch i Gustau Erill i Pinyot** (Fundació Bosch i Cardellach).

16.20 h - “Els versots del diable a Gràcia”. **Josep Fornés Garcia** (antropòleg).

16.30 h - “Iguana Teatre: l'embrió de les colles de correfoç”. **Joan Ensenyat** (Federació de Dimonis, Diables, Bruixes i Bèsties de Foc de les Illes Balears).

16.40 h - “La terrible gestió administrativa”. **Bertomeu Tortell** (Federació de Dimonis, Diables, Bruixes i Bèsties de Foc de les Illes Balears).

16.50 h - Debat.

17.30 h - Final de la sessió acadèmica de dissabte.

19.00 h - Sortida cap a Sa Pobla.

20.00 h - Activitats complementàries:

- Sopar a Can Verdall (C/ Curt, 2).

- Activitat a l'Espai Can Cirera Prim (C/ del Capità Pere, 72).

Diumenge 24 d'octubre

Teatre Mar i Terra (C/ de Sant Magí, 89 - Palma)

Presentació de projectes:

10.30 h - “Dimonis, del món clàssic a l'actualitat”. **Antoni Janer Torrens** (Batecs Clàssics).

11.00 h - “Festa Major de la Vila de Gràcia. La memòria compartida” (edicions Rambla). **Josep Fornés Garcia** (antropòleg).

11.30 h - Presentació de les actes del IV Simposi, a càrrec d'**Àngels Mach**, presidenta de la Societat Andorrana de Ciències.

12.30 h - Conclusions i relleu.

ORGANITZACIÓ

INSTITUT RAMON MUNTANER
Fundació privada dels Centres d'Estudis de Parla Catalana

AMB LA COL·LABORACIÓ DE

GOVERN
ILLES
BALEARS

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

**Ajuntament
de Sa Pobla**

Federació de Dimonis,
Diables i Bèsties de foc
de les Illes Balears

Fundació Mallorca
LiteRària

AMB EL SUPORT DE

FUNDACIÓ

JOSEP IRLA